

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri pošni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 24. marca 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 35.

Obljube in praksa.

Dočim je Generalna direkcija državnih železnic v svojih nedavno izdanih službenih navodilih glede vršenja nabavk materijala za železnice sankcionirala, kakor smo zadnjič poročali, na eni strani popolno centralizacijo in prepustila na milo voljo svojemu ekonomskemu odseku, kdaj bo milostno dovolil, da se kaka licitacija vrši tudi pri oblastnih direkcijah, se istočasno skuša na drugi strani pomiriti gospodarske organizacije, ki so pričele protestirati proti škodljivemu izvajanju centralizacije, z nadvse sladkimi obljubami. Tako so sprejele trgovske zbornice od Generalne direkcije pod št. 10.582 z dne 24. februarja obvestilo sledeče vsebine:

V vprašanju decentralizacije nabavk je Generalni direkciji čast obvestiti Vas, da namerava v cilju, da se ustreže industrijsko-gospodarskim in trgovskim interesom, v kolikor je to mogoče, ne da bi se kršilo pri tem odnosne zakonite predpise, napraviti sledeče:

1. Da se bodo licitacije za nabave, ki se vršijo pri Generalni direkciji, vršile istočasno pri oblastnih direkcijah. Tako bi se stvorila možnost, da se interesirani krogi udeležijo licitacij, ne da bi imeli nepotrebne stroške za potovanje v Beograd.

2. Da se pri izdelavi specialnih tehničnih pogojev za nabavo materijala pritegnejo k sodelovanju tudi industrijski in gospodarski krogi.

Generalna direkcija pripominja, da so to prvi ukrepi, ki jih hoče takoj izvesti, pozneje pa bo vprašanje še podrobneje proučila.

Gornje obljube je sporočila Generalna direkcija zbornicam potem, ko je že izdala naredbe čisto druge vsebine, ki se s temi obljubami nikakor ne ujemajo, in potem, ko so strokovni oddelki Generalne direkcije za najvažnejše vrste materijala že izdelali in odobrili dobavne pogoje. Tak postopek pomeni, milo rečeno, norčevanje iz gospodarskih organizacij in interesov izven beograjske privrede.

V tej situaciji nam ni preostajalo kot zadnja nada nič drugega kakor upanje, da si bodo oblastne direkcije lahko vsaj nekoliko pomagale z ročnimi nakupi, katere smejo v zmislu uredbe o organizaciji prometne službe vršiti do zneska 100.000 Din. Toda tudi ta račun je prekrizal odlok glavne kontrole z dne 13. januarja t. l., št. 112.605, ki določa, da smejo železniške direkcije podpisovati nabave samo do maksimalnega zneska 5.000 Din in to le v nujnih primerih.

Kakor vidimo, se s temi nasprotujočimi obljubami in odredbami bližamo popolni dezorijentaciji in kaotičnemu stanju, katerega posledica bo, da bodo železniški organi v par mesecih ostali brez najnujnejših obratnih sredstev. To vse se godi v dobi, ko se vodilni krogi naše železniške uprave širokoustijo o racionalnosti obratov in komercijalizaciji državnih železnic ter reorganizaciji uprave po trgovskih načelih.

Ukinjenje pavšaliranja v medkrajevnem telefonskem prometu.

Pretekli teden je poštno ministrstvo izdalo naredbo, da se ima s 1. aprilom ukiniti pavšaliranje abonentov za telefonske pogovore v bližnjem medkrajevnem prometu na razdalje pod 25 km. Ta odredba pomenja krut udarec za telefonske abonente na deželi, posebno v onih mnogoštevilnih krajih, kjer je na krajevni mreži le par telefonskih abonentov priključenih, kjer torej krajevni promet za predplačnika praktično takorekoč sploh ne pride v poštev. Tak naročnik je prisiljen, da se poslužuje svoje telefonske postaje izključno le v medkrajevnem prometu in je zato umestno, da se mu vsaj nekoliko kompenzacije za visoko letno naročnino, ki jo mora plačevati za svojo telefonsko postajo, dá v tem, da se je za pogovore na bližje razdalje uvedlo pavšaliranje v znesku 150 Din mesečne pristojbine. Uvedba pavšaliranja je znatno prispevala k temu, da se je bližji medkrajevni promet pojačal in razvil in poštni erar je imel od tega zasigurate lepe in stalne dohodke. Sedaj pa prihaja naenkrat ukinitiv. Razlogi nam

seveda niso znani. Obstojajo samo domneve. Trdi se, da so se v nekaterih krajih čule pritožbe, da se pavšaliranje prekomerno izkorišča ter da se poslužujejo pavšaliranih postaj tudi tuje osebe, dočim prijavljeni govori v javnih govorilnicah ne pridejo na vrsto. Ako je to res, potem ne more biti to nikak povod, da se pavšaliranje kot tako ukine, ker ima poštna uprava na razpolago nebroj raznih ukrepov, da prepreči eventualne zlorabe, da uvede red v telefonskem prometu tako, da bodo vsi interesenti-abonenti prišli pravočasno na vrsto in bo za promet pavšaliranih postaj ostalo še vedno dovolj slobodnega časa. Ukiniti pa tako važno uredbo kot je bilo pavšaliranje bližnjega medkrajevnega prometa in to brez stvarnega razloga, bi res pomenilo, da poštno ministrstvo noče upoštevati potreb naših gospodarskih krogov. Kakor čujemo je Zbornica za TOI že ukrenila pri ministrstvu potrebne korake, da se nameravajo ukinjenje pavšaliranja opusti.

Nedovoljeno kupčevanje konsumov.

Bil je čas, ko se je iskalo izvor draginje in vsega povojnega zla samo pri trgovcih. Občinska sodišča, zakon o pobijanju draginje in vsi taki recepti so bili namenjeni edino za trgovce, češ ti in le ti so krivi vse mizerije. To naziranje je seveda prav kmalu prešlo na konsumentsko maso, pa tudi, kar je bilo še bolj žalostno, na funkcionarje oblasti same. Na shodih se je smelo nemoteno blatiti trgovski stan, dolžiti ga najhujših dejanj. Zaščite ni bilo nikjer, zaman so bile vse peticije! Danes položaj ni mnogo boljši. Boljši je le v tem, da se je mentaliteta širokih slojev spremenila, da ne vidi v trgovcu nepotrbenega dobičkarja, ampak človeka, ki z organiziranim zalaganjem trgov omogoči regulacijo cen in ne izkoriščanje konsumentov. Na žalost se pa mentaliteta celo čuvarjev zakonov ni prav nič izpremenila. Apeli po zaščiti na podlagi zakonov so zaman: ubijanje zasebnih trgovcev se mirno gleda in dovoljuje. To nam najbolj kaže ravnanje napram konsumom. Izkoriščajo se državne ustanove, obidejo se davčni in drugi zakoni in to radi tega, da se uničuje legalna trgovina, ki nosi največja državna bremena, da se ubijajo posamezne ekzistence in to ne, da bi imela država sama, odnosno konsument (razen par ljudi) od teh tako protežiranih ustanov katerokoli korist.

Na zadnji plenarni seji zbornice se je razpravljalo tudi o tem vprašanju. Povod za to je dal predlog zborničnega člana g. Stankota Florjančiča, ki se glasi:

Statistika konkurzov zadnjih treh let kaže, v kakem brezupnem položaju se nahaja naša trgovina v Sloveniji.

Razlogi, ki so povzročili te tako žalostne razmere, so mnogovrstni. Omenjati nam je samo nezmislno povišanje davkov, ogromne socialne datjave, visoko obrestno mero itd. Ne dvomim pa, da spadajo med glavne povzročitelje težkega položaja razna konsumna društva, ki razpečavajo blago neposredno, mogoče res sicer samo svojim članom, posredno pa tudi njih sorodnikom, prijateljem in znancem.

Vojska in pomanjkanje živil v onih letih je prisilila zlasti javne nameščence, da so se združili v razne nabavljalne zadruge in druga podobna društva, da so si preskrbeli na ta način lažje denarna sredstva ter prišli po tem do živil, ki jih takrat včasih res ni bilo mogoče dobiti. Država je protežirala taka združenja s tem, da jim je dajala davčne in vozne olajšave, kar je bilo popolnoma pravilno, ker je bilo takrat pomanjkanje res veliko ter se živil mnogokrat ni moglo dobiti.

Od tega bo pa preteklo sedaj že deset let. Razmere so se med tem povsem predrugačile. Sedaj ni več vojnih dobičkarjev. Sedaj imamo zopet pošteno legalno trgovino, tako kot pred vojno. Konkurenca pa je danes večja, kakor je bila pred vojno. Vsak trgovec skrbi sedaj, da nastavi cene kar more najnižje, sicer ima prodajalnico prazno.

Razlogi, ki so napotili svojčas vlado, da je dala raznim nabavljalnim in drugim podobnim zadrugam izredne davčne in vozne olajšave, ti ne obstoje več! Sedaj naj se napravi tudi tak status quo, to je položaj tak, kakor je bil pred vojno.

Desolatne razmere, v katerih se nahajajo trgovci na drobno ravno zaradi takih zadrug, osvedočim najlažje, ako to pojasnim samo z enim konkretnim primerom.

Tekom vojske je ustanovila južna železnica neko gospodarsko poslovalnico, ali vsaj sedaj to društvo tako imenujejo. Razen izrednih davčnih oprostitev in olajšav, jim je dovolila železniška uprava tudi prost prevoz za dobavo blaga in preskrbela jim je tudi poslovne prostore.

Ta poslovalnica obstoji še vedno z vsemi svojimi tekom vojne dobljenimi olajšavami.

Kakor slišimo je poslovalnica sicer v likvidaciji, kot taka bi torej ne smela več blaga naročati, temveč bi smela samo še zalogo razprodajati, dokler jo je kaj. V tem poslednjem slučaju bi moralo pa vendar enega ali drugega blaga katerikrat zmanjkati. Odjemalci pa dobe pri poslovalnici vselej še vedno, kar naročajo. Ne zmanjka

ničesar. Poslovalnica sme prodajati živila in drugo blago samo svojim članom, in sicer le za njih osebno in domačo porabo.

Kupljene potrebščine sme torej porabiti član samo zase ali pa za svojo lastno družino v ožjem pomenu besede. Nikakor torej ni dovoljeno prodajati članom več blaga, kot ga vsakdo rabi zase in za svojo lastno družino.

Opazujemo pa kako stoji pred poslovalnico včasih mnogo mlekarških voz ter peljejo kmetje cele vreče nakupljenega blaga domov. To pa ni vse za železničarje! Celotno male trgovce na deželi je zalagala z blagom ta poslovalnica.

Vsi konsumi, kar jih je v mestu, ne škodujejo legalni trgovini toliko, kakor ravno ta!

Za dovoz moke ali kakega drugega blaga ne plača poslovalnica ničesar ali prav malo, dočim mora plačati trgovec na primer za vagon moke iz Banata samo na vozni 3.000—4.000 dinarjev. Poslovalnica vsled tega seveda lahko blago oddaja nekaj nižje; oddaja ga naj pa res tako, da bodo deležni teh ugodnosti samo železničarji, ne pa vse okoliško prebivalstvo, če ima le enega znanca ali soseda med železničarji.

Poslovalnica proda mesečno samo moke 13 vagonov. Toliko je ne prodani 25 detajlnih trgovcev. Sorazmerno proda Poslovalnica tudi drugega blaga toliko več kakor pravi trgovci. Iz tega se vidi, kako velikanski promet ima ta poslovalnica, ki zalaga posredno — čeprav morda res nevede — tudi nezelezničarje.

Poslovalnica bi morala paziti sama na to, da se članske knjižice ne zlorabljajo. Na vsaki knjižici bi moralo biti navedeno družinsko stanje ter bi se smelo dati samo toliko blaga, kolikor ga more dotična družina res konsumirati.

Politična in finančna oblast, pa tudi železniška uprava bi morale vse to kontrolirati.

Treba je na vsak način nekaj ukreniti; tako ne gre več dalje! Gre za obstoj trgovskega stanu, ki ga tarejo že tako najtežja bremena. Gre tudi za eminentne koristi fiskusa. Davčne prostosti in olajšave so upravičene le v toliko, kolikor se prodajajo živila zares samo članom, ne pa, v kolikor se prodajajo posredno in na tihem.

V takih slučajih bi se o davčnih olajšavah niti govoriti ne smelo.

Nadalje gre tukaj za koristi železniške uprave. Ta poslednja dovažna živila in drugo blago brezplačno, toda ne samo za železničarje, temveč tudi za druge odjemalce, kmete in uradnike, ki dobivajo blago posredno od železničarjev na njih knjižice.

Izguba, ki jo utрпи železniška uprava tukaj, ni malenkostna. Samo pri moki znaša ta izguba mesečno 45.000 do 50.000 Din, to je letno 500.000 do 600.000 Din. Izguba pri drugem blagu pa tudi ne bo dosti manjša.

Koliko izgubi pri tem davčna uprava, si naj ona sama izračuna. Pričniti je le, da se faktično — če tudi le posredno — prodaja tudi nečlanom, tako da olajšave niso upravičene.

Denarja ima poslovalnica danes samo v blagu za 5 milijonov dinarjev. Iz te številke je razviden obseg obrata in tudi približen dohodek. Predlagam, da se naredi red tudi v konsumih. Oblastva morajo nekaj ukreniti, da se bo vršila najstrožja kontrola in da se bo preprečilo vsako prodaja-

nje nečlanom, neposredno kakor posredno.

Določba, po kateri smejo zadrage prodajati blago, če ga imajo preveč, tudi nečlanom, se mora ukiniti. Zadrage ravno to določbo zlorabljajo in je sploh vsakemu mislečemu človeku neumljivo, kako se je zamogla taka določba dopustiti. Kakor hitro bodo konsumne zadrage prodajale samo članom, bo padel tudi promet. O gospodarski poslovalnici se je sploh že veliko pisalo. Storilo pa se dosedaj še ni nič. Čas je, in sicer skrajni čas, da se ukrene proti gospodarski poslovalnici tudi v dejanju, kar je treba!

Delovanje Zbornice TOI.

(Iz poročila, ki ga je podal predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin ml. v plenarni seji 15. t. m.)

(Nadaljevanje.)

Trgovske zadeve.

Zmanjšanje kupne moči kmetijskih slojev se občuti v vseh panogah trgovine. Posebno so se v zadnjem času poostrele razmere v manufakturni trgovini, dočim se je položaj pri lesni trgovini znatno izboljšal.

Pritožbe proti inozemskim potnikom radi ponujanja blaga privatnim strankam so skoro na dnevnem redu in je bila zbornica v mnogih primerih primorana prositi obrtno oblastvo za intervencijo. Prestopki se navzlic temu vedno ponavljajo, ker je kontrola jako težka.

Več pismenih intervencij je izvršila zbornica tudi radi sušmarjenja v trgovini in so bili nekateri sušmarji od srezkih poglavarjev tudi kaznovani. Pripomniti je pa, da so globe, ki jih izrekajo oblastva radi sušmarjenja, tako nizke, da nimajo skoro nikakega učinka.

Stalno se ponavljajo tudi pritožbe radi nedopustnega krošnjarijenja, zlasti radi krošnjarijenja z inozemskim blagom. Tudi v tem oziru je zbornica napravila pismeno predstavko na oba gospoda velika župana, koji je g. veliki župan mariborske oblasti z okrožnico z dne 7. jan. 1928, O. br. 2997, ki jo je izdal na vse srezke poglavarje, v polni meri ugodil. Za uspešno pobiranje nedopustnega krošnjarijenja bi bila pa neobhodno potrebna intenzivnejša direktna akcija prizadetih trgovcev samih in to s tem, da bi konkretne primere kršitev zakona razpravljala oblastva neposredno ali potom gremijev.

Vedno pogostejši in škodljivejši pojavi umazane konkurence v trgovskem poslovanju so dali zbornici povod, da je že leta 1925 opozorila ministrstvo trgovine in industrije na nujno potrebo, da se izdela zakon za pobiranje nečestne konkurence. Ker ta akcija doslej ni imela uspeha, dočim se potreba po zaščiti poštenja in solidnosti v trgovskem poslovanju občuti vse huje, je zbornica ponovno prosila imenovanega ministrstvo, da čimprej ustrezne splošni želji poslovnih krogov.

O poslovanju trgovskega odseka navajam radi orientacije nekoliko številk.

Dispensnih prošelj za nastop trgovine je prešla zbornica po zadnji plenarni seji 14. prošelj za podelitev koncesij za javne tehtnice, odnosno za odobritev tarif za javne tehtnice, je prejela zbornica 6, nadalje 4 prošnje za podelitev koncesije za trgovske agenture, a 3 za dovoljenje razprodaj.

V zadnjem četrtletju preteklega leta beležimo 361 prijav trgovinskih obratov in 334 odjav tako, da je prirastek znašal le 27 obratov, od katerih pripada največje število na male obrate in sicer na trgovine z mešanim blagom in na branjerije. V trgovskem registru je bilo v zadnjem četrtletju 1927 vpisanih 53 posameznih tvrdk, 13 javnih trgovskih družb, 3 komanditne družbe, 16 družb z omejeno zavezo in dve podružnici delniških družb. V združenem registru je bilo v istem času 6 posameznih tvrdk, 6 javnih trgovskih družb, 5 družb z omejeno zavezo in 6 podružnic delniških družb ter 4 zadrage. Konkurzov beležimo 7 in sicer so bili

razglašeni nad tremi posameznimi tvrdkami, tremi družbami z omejeno zavezo in eno delniško družbo. Poleg tega je prišlo v konkurz tudi 8 neprotokoliranih tvrdk, večje število tvrdk pa je doseglo izvensodno poravnavo odnosno stopilo v tiho likvidacijo.

(Dalje prihodnjič.)

Posebni prispevki za izredno obrabo cest.

Tekom vojne dobi in tudi v poveljni dobi se naše ceste niso vzdrževale v porabnem stanju. Izpostavljene so bile vsled tega hitrejši in izdatnejši obrabi nego v normalnih časih. Stroški za ceste so naraščali, a cestne uprave niso imele sredstev, da jih pokrivajo. Opravile so na cestah le najnujnejša dela, dasi so šla z bremenom za vzdrževanje do skrajnosti. Cestne uprave so bile glede vzdrževanja cest navezane skoro izključno na lastna sredstva, ki jih imajo v obliki doklad na direktne davke. Država je le v neznatni meri izpolnjevala dolžnosti, katere ima glede cest po veljavnih deželnih zakonih. Ko so te doklade na direktne davke dosegle že tako visoko izmero, da je bila država primorana doklade maksimirati, so uprave posegle po sredstvih, katera jim nudijo bivši deželni zakoni, ki dovoljujejo pobiranje posebnih prispevkov za izredno obrabo cest. Postavile so se na razumljivo stališče, da je za obrabo cest v prvi vrsti odgovoren tisti, kdor jih izredno porablja in da se splošnosti nikakor ne more nalagati bremen za popravilo cest, katere poškodujejo posamezniki z izrednimi vožnjami.

Kljub temu, da se v splošnem priznava upravičenost za pobiranje posebnih prispevkov, so se čule v naši javnosti vendarle pritožbe proti tem prispevkom. Nalaganje prispevkov je bilo preveč odvisno od prostega prevdarka in vršilo se je jako počasi, tako, da je bila posebnim porabnikom odvzeta možnost, da prispevke vkalkulirajo v ceno. Nadalje so se prispevki nalagali jako neenakomerno. V nekaterih okrajih se niso pobirali, v drugih v nizki, znosni izmeri, nekateri okraj pa zopet niso poznali prave mere in so šli s prispevki daleko preko dejanske poškodbe ceste, povzročene z izredno obrabo. V splošnem se je pojem izredne porabe jako neenakomerno tolmačil.

Ljubljanski oblastni odbor je uvidel, da so veljavna na predvojnem razmerju usmerjena določila potrebna temeljite reforme. Na njegov predlog je oblastna skupščina sprejela v zadnjem zasedanju uredbo, s katero se dopolnjujejo in deloma izpreminjajo dosedanja določila bivšega kranjskega deželne zakona o posebnih prispevkih za vzdrževanje javnih cest, naprav in potov.

Po tej uredbi sme odbor prizadete samoupravne edinice vsakogar, ki s tovorno ali osebno vožnjo izredno ukorišča in s tem prekomerno kviri javne ceste, pritegniti k plačilu posebnega prispevka za popravilo in vzdrževanje poškodovane cestne proge ali naprave.

Za plačilo posebnega prispevka jamčijo vzajemno vse osebe, ki so neposredno ali posredno povzročile izredno ali prekomerno uporabo cest.

Vzajemnega jamstva pa je oproščen posredni udeleženelec, ako naznani pristojni cestni upravi, katere cestne proge se nameravajo ali se dejansko že izredno uporabljajo, dalje osebo, na čije nevarnost in stroške se vožnja vrši, množino tovara, kakovost vozila in druge potrebne podatke za pravilno odmero posebnega prispevka. To prijavo mora priobčiti posredni udeleženelec z dokazili za nje istinitost v roku 8 dni od sklepa pravnega posla, ki je dal povod za izredno ali prekomerno uporabo.

Za posrednega udeleženca se smatra vsaka oseba, ki je v kakršnikoli pravni zvezi z dejanskim izrednim uporabnikom cestne proge in ki je dala povod za nje prekomerno ukoriščenje.

S temi določili se je dosedanji položaj bistveno poostrel. Dosedaj trgo-

vec, ki je dokazal, da je kupil, na primer les, ki se je zanj prevažal po deželni ali okrajni cesti, franko vagon, v nobenem primeru ni bil dolžan plačati posebnega prispevka. Poseben prispevek je v tem primeru plačal prodajalec brezpogojno ne glede na izterljivost. Po novi uredbi pa trgovec vzajemno jamči za poseben prispevek, ako v roku 8 dni po sklenjeni kupčiji ne naznani upravi cest, po katerih se bo vozil zanj les, na čigavo nevarnost in stroške se bo vožnja vršila. Pri znani naklonjenosti napram trgovini, je pričakovati, da se bodo doplačila o jamstvu strogo izvajala in da se bo povsod, kjer bo to le mogoče, navalilo plačilo na trgovca. Zato opozarjamo svoje bralce, predvsem lesne trgovce, da imajo pred očmi nevarnost nove obremenitve in vse nakupe franko vagon pravočasno sporočijo cestnim upravam.

Trgovci morajo v vsakem primeru v lastnem interesu podati predpisano naznanilo, da se ognejo plačila posebnega prispevka. Saj je posebno onim, ki prodajajo les v inozemstvo, sicer konkurenca na zunanjih tržiščih jako otežena, če ne celo onemogočena.

Posebni prispevek se bo odmerjal na podlagi tarife po kilometru in toni, vrsti vozila in blaga, katero določi vsaka samoupravna edinica za ceste, pota in naprave v svojem območju, odobri pa oblastni odbor. Oblastni odbor mora predloženo tarifo zvišati ali znižati, odnosno na predlog neposredne cestne uprave že odobreno tarifo izpremeniti, ako se razmere predručajajo.

V tarifi se mora označiti tudi vrsta in množina voženj, ki jih cestna uprava ne smatra za izredno ali prekomerno uporabo.

Tarife o posebnih prispevkih razglašala oblastni odbor v oblastnem uradnem listu, vsaka samoupravna edinica pa jih objavlja tudi na krajevno običajni način.

Na podlagi ugotovljenih činjenic odmeri pristojna cestna uprava posebni prispevek po odobreni tarifi ter ga priobči prizadeti stranki skupno z razlogi in plačilnim nalogom.

Zoper plačilni nalog je dopustna v 8 dneh, od dne vročitve, ustna ali pismena pritožba, katero je vložiti pri cestni upravi, ki je prispevek odmerila. Ako smatra cestna uprava pritožbo za utemeljeno, izpremeni odlok v lastnem delokrogu, v nasprotnem slučaju pa predloži zadevo nadrejenemu samoupravnemu oblastvu, čigar odločba je izvršna.

Nova uredba poostrejuje položaj za trgovce. Drugega tudi ni pričakovati, ko pa iščejo oblastne samouprave kritje za svoje potrebščine v prvi vrsti pri trgovini, obrti in industriji in brez dvoma v preizdatni meri favorizirajo kmetijstvo. Saj je večina izdatkov oblasti v prvi vrsti usmerjena edino na pospeševanje kmetijstva, dasi ravno kmetijski krogi prispevajo k kritju oblastnih proračunov samo indirektno, to je v kolikor so razne oblastne davščine vkalkulirane v ceno.

ZAKON O BANKAH.

V ministru trgovine in industrije je bila osnovana posebna komisija, ki ima nalogo izdelati načrt zakona o bankah. O tem načrtu se bo razpravljalo tudi na širši konferenci delegatov naših denarnih zavodov.

* * *

IZVOZ POŠTNIH PAKETOV Z MESNIMI IZDELKI ZA ŠVICO.

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je s štev. 1621 od 13. februarja t. l. odredilo, da morajo biti poštnim paketom z mesom in mesnimi izdelki, ki so naslovljeni v Švico, priložena vselej potrdila o izvoru in zdravstvenosti. Ta potrdila izdaja pristojni veterinar. Te pošiljke mora pri izvozu pregledati še obmejni veterinar. Pregleda so oproščeni paketi do 2 kg teže, ki so naslovljeni na privatnike, oziroma katerih vsebina ni namenjena za prodajo, temveč izključno za privatno ptošnje. Potrdila o izvoru in zdravstvenosti pa morajo biti priložena tudi tem paketom.

Dr. M. Škerlj:

Nekaj poglavij iz delniškega prava po poljskem osnutku delniškega zakona.

(Po predavanju v društvu »Pravnik«.)

(Konec.)

Glede stvarnih vložkov določa lt. 105, da morajo biti povsem izvršeni pred ustanovitvijo družbe. Če gre za mešano vdeležbo (stvarni in denarni vložek), mora biti tudi denarni vložek plačan povsem.

Tudi ostali zakoni poznajo zaporo apornih akcij, toda le pri simultanski kvalifikovani ustanovitvi. Tako določa lt. 168, da morajo aporne delnice ostati dve poslovni leti v hrambi dd., tekem te dobe mora imetnik, če se izkaže, da je vrednost stvarnih vložkov za ¼ manjša od ocenitve, družbi povrniti razliko, delnice služijo za zastavo. L. 289 pa prepoveduje za kvalifikovano ustanovitev sploh (če pa gre za stvarne vložke in so se izdale posebne aporne delnice, samo za te) emisijo s subskripcijo in borzni promet, dokler se ne odobre računi za prvi dve poslovni leti; prej se delniške listine niti ne smejo izdati. Slične določbe je imel Šv. 654, EK, pa jih je omejila na aporne delnice in le za »svobodno trgovino«, kar ni baš jasno.

10. Če preotrimo določbe o kvalifikovani ustanovitvi, moramo pač reči, da so poljske dokaj stroge. Res je sicer, da obvezna revizija lahko že v prvi dveh letih ne smejo izdati. Slične določbe je imel Šv. 654, EK, pa jih je omejila na aporne delnice in le za »svobodno trgovino«, kar ni baš jasno. Če preotrimo določbe o kvalifikovani ustanovitvi, moramo pač reči, da so poljske dokaj stroge. Res je sicer, da obvezna revizija lahko že v prvi dveh letih ne smejo izdati. Slične določbe je imel Šv. 654, EK, pa jih je omejila na aporne delnice in le za »svobodno trgovino«, kar ni baš jasno.

Tudi obvezno ustanoviteljsko poročilo ima pri kvalifikovani simultanski ustanovitvi pravzaprav pomen le za olajšanje dokaza morebitne krivde ene ali druge od odgovornih oseb, kajti sicer morajo osebe, ki simultanski ustanovljajo družbo, druga drugo pač zaupati in se kolikortoliko spoznati tudi v stvari sami. Vendar mislim, da bi kazalo to poročilo sprejeti tudi v naš bodoči zakon ravno kot važno dokazno sredstvo, ki bo lahko odločilno še po letih, ko drugačna dokazila niso več zanesljiva, zlasti pa tudi takrat, kadar so se ustanovitelji iznebili svojih delnic.

Nekako čudna se vidi določba P., da se obe poročili data podpisnikom na razpolago šele tik pred skupščino; skoro je bolje, da naj bo vsaj ustanoviteljsko poročilo na razpolago že med podpisovanjem; zakaj vabiti občinstvo k podpisovanju, ne da bi se mu priobčilo vse, kar mu omogoča presojo položaja? Boljše, da se delnice sploh ne podpisujejo, nego da smejo podpisniki še po dodelitvi delnic odstopati, ker se obe poročili ne vjemata.

Pretirana se mi vidi tudi določba, ki omogočuje po uradni reviziji še ponovno revizijo. V očigled kratkim rokom za ustanovitvene posle skoraj ni verjetno, da bi se vmes položaj spremenil. Ali ni ta revizija že nezaupnica za sposobnost in poštenost uradnih preglednikov?

Glede zapornega roka bo pri nas trebalo posebne strogosti, saj vemo, da zlasti pri simultanski ustanovitvi plačila prepogosto niso bila realna. S primerno urejenim zapornim rokom pa se precej zanesljivo da prepričati, da ustanovitelji ne pobero smetane in ne odrinejo delnic drugim, nekim ljudem, še preden se sploh da presoditi poslovanje dd. Vem, da stvar ne bi bila vsem simpatična, toda ne vem, ali zaslužijo posebnih ozirov oni, ki bi jim ne bila. Saj je to, zlasti če ne sprejmemo poljskega načina obvezne revizije, poleg stroge odgovornosti skoro edina uspešna kavneta v zaščito občinstva pri simultanski ustanovitvi.

V. Registracija.

1. Predlogu za registracijo mora načelstvo po P. 23 priložiti statut, spise o ustanovitvi družbe in prevzemu delnic, potrdilo načelstva, da so predpisana plačila izvršena, da je prehod stvarnih vložkov na družbo s trenutkom njene registracije zagotovljen in da so družbini organi izbrani. Če se je deln. glavnic zbrala z javnim podpisovanjem, treba priložiti še zapisnik ustanovne skupščine, spisek podpisnikov s številom delnic in zneskom plačil, potrdilo bank o plačilih na delnice, ob kvalifikovani ustanovitvi tudi poročili ustanoviteljev in preglednikov in poročilo o morebitni naknadni reviziji. Skratka, registrskemu sodišču naj bo pri roki ves material, da more presoditi zakonitost ustanovitve. Vse to se shrani v registrskih aktih. Povsem slične, toda manj natančne so določbe Šv. 655, L. 290 in tudi It. je glede vsebine prijave dokaj sličen, ima pa važno razliko v tem, da dd. za registracijo ne prijavi načelstvo družbe, nego notar, ki je sodeloval pri ustanovnem aktu, on mora tekom 15 dni po sestavi tega akta družbo javiti za registracijo. Če pa tega ne stori, sme vsak družbenik zahtevati, da se družba registruje, ali pa sme zahtevati oprostitev od svoje zaveze. Urejeno je tudi vprašanje, kaj naj velja, če družbeniki vlože nasprotujoče si predloge (It. 104, 95). P. 25 štiti delničarje pred odlašanjem registracije na drug, po mojem mnenju primernejši način: ako se družba tekom treh mesecev po končani subskripciji ne javi za registracijo ali ako sodišče ne dovoli registracije, morajo ustanovitelji in osebe, ki so bile izvoljene za člane družbenih organov, takoj obvestiti prizadete in odrediti vračilo plačanih zneskov in stvarnih vlog.

Pripomnil bi tu le, da se mi premalo jasne vidijo v vseh zakonih določbe o dejanskem vlaganju stvarnih vložkov v družbeno imovino. Res da je tu težko na kratko odrediti kaj izcrpnega, toda ako bi praktiki potrdili, da za ta del treba norm, bi se morale najti. Ni vse eno, ali ima dd. ob svojem postanku vloženo tovarno res na razpolago ali pa se mora šele pravi dati zanjo.

Zaključek.

Ze po teh nikakor ne izčrpnih podatkih upam, da se dovolj jasno vidi, kako odlično delo je poljski osnutek. So v njem izvestne neskladnosti, morda se mu bo v nekaterih ozirih očitala prevelika strogost — o tem bi se morali izjaviti prizadeti gospodarski krogi — gotovo pa je, da ga bomo morali izdatno vporabljati pri ureditvi svojega akcijskega prava, dočim velja to nekaj manj o It; Šv. in L. pa se mi vidita za naše prilike premalo stroga in previdna, zgrajena sta za drugačne gospodarske prilike in za drugačno miselnost, nego se je žal pokazala pri nas.

CARINJENJE RABLJENIH AVTOMOBILSKIH PNEVMATIK.

Po odloku finančnega ministrstva se imajo rabljene avtomobilske pnevmatike (plašči in duše) cariniti kakor nove. Plašči, narezani na komade preko 40 cm dolžine, se carinijo po tarifi kot komadi, če pa so narezani na dele pod 40 cm dolžine, po tarifi za odpadke. Prav tako se duše, narezane na komade preko 10 cm, carinijo po tarifi kot cevi, če pa so narezane na komade pod 10 cm, kot odpadki.

Ljubljanska borza.

Tečaj 23. marca 1928	Povprečevanje Dln	Ponudba Dln
DEVIZB:		
Amersterdam 1 h gold.	—	2289
Berlin 1 M	185825	186125
Bruselj 1 belga	—	7926
Indijaposta 1 pengö	—	99331
Carih 100 fr.	109850	109650
Dunaj 1 šiling	7985	8015
London 1 funt	27712	27792
Newyork 1 dolar	—	56856
Paris 100 fr	—	22892
Praga 100 krom	16810	16890
Trst 100 lir	—	30039

SPOMINSKA KNJIGA ZVEZE OBRTHNIH ZADRUG V LJUBLJANI.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je izdala povodom proslave 25-letnice svojega obstoja lično spominjsko knjigo. Knjiga je v platno vezana z zlalim napisom in vsebuje lepe poučne članke in razprave, zgodovino zveze in opis delovanja posameznih zadrug.

Posebno opozarjamo na članek gosp. dr. Frana Windischerja: Misli in spomini ob 25-letnici, g. dr. Rudolfa Marna: Spomini na prvo glasilo slovenskih obrtnikov, g. Jakoba Zadravca: Dve poli — en cilj, g. Ivana Rebeka: Početki slovenskega obrtništva, g. Ivana Mohoriča: Naloge zveze v bližnji bodočnosti, g. dr. Ivana Plessa: Racionalizacija obrtnih obratov, g. direktorja Josipa Reiserja: Obrtne šole, g. dr. Josipa Prelnarja: Naša obrtna zakonodaja, g. Fran Žagarja: Obrtniki in davčna vprašanja v povojni dobi, g. Milana Dularja: V premislek slovenskemu obrtništvu, g. Josipa Rebeka: Obrtnik in organizacija.

Knjigo jako lepo izpopolnjujejo slike odličnih osebnosti, naših gospodarskih strokovnjakov in slike zadrugnih načelstev ter obrtnih družtev. Slike je v bakrolisku nadvse lično izdelala Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani, knjigoveško delo pa je iz delavnice g. Matije Siferca v Ljubljani.

Cena knjige je jako nizka in znaša le 40 Din brez poštnine. Dobiva se v knjigarnah, naroča pa se tudi pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovenova ulica 10, prilličje, levo.

Knjigo prav toplo priporočamo ne le obrtnikom, temveč tudi vsem njegovim prijateljem, korporacijam in zavodom.

KOŽNI SEJEM V LJUBLJANI.

VI. organizirana prodaja kož divjih živali se je vršila v Ljubljani dne 20. t. m. To je že druga v tekočem letu, prva je bila meseca januarja. Zanimivo je, da na te dražbe prihaja vedno več kupcev. Tokrat so kupovale trvdke iz Anglije, Avstrije, Češkoslovaške, Italije in Nemčije, seveda poleg domačih kupcev iz Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Blaga je bilo prilično dovolj. Specijelno pa je primanjkovalo kun zlatice, dihurjev, vereric in zajcev. Blago je bilo kvalitativno zelo dobro, boljše kot zadnjič ter tudi že dosti boljše sušeno in pripravljeno. Nekaj posebno lepih komadov lisic je doseglo naravnost izredno ceno. Te kože so se prodajale radi izredno lepe kakovosti tudi posamezno po kosih.

Kupei so se zanimali zlasti za kože iz Slovenije in Bosne, medtem ko za hrvatske lisice in dalmatinske kune belice ter vidre ni bilo mnogo zanimanja.

Cene so čvrste. Za lisice so se cene takoj o početku dražbe močno dvignile, so pa pozneje padle radi obilice blaga. Vendar pa je vseeno zaznamovati tendenco navzgor.

Kože so bile ob 11. uri dopoldne že sortirane, popoldne pa se je ob 4. uri pričela dražba. Nekateri posestniki kož so poskušali izven dražbe detajlno prodajati, je pa bila detajlna trgovina zelo medla.

Za pod la sortirane kože so se dosegle naslednje cene (v oklepaju notacija na zadnji dražbi dne 24. januarja 1928):

Lisice gorske 365—580 (350—560), lisice poljske 290—460 (240—430), divji zajci 19 (21), domači zajci 4 (—), kune zlatice 1300—1660 (1300—1735), kune belice 820—1160 (1000—1180), dihurji 210—290 (120—170), jazbeci 66 (48—55), vidre 550—840 (600—720), vereric 20 (20), mačke domače 20 (5), krti 4 (—), podlasice bele 80—95 (70—90), podlasice rujave 15 (20), polhi 10 (6—9), srne 19 do 2270 (22). — Lozov (partij) je bilo: lisic 39, zajcev divjih 2, zajcev domačih 1, kun zlatice 9, kun belic 15, dihurjev 3, jazbecov 1, vidra 4, vereric 2, mačk divjih 1, mačk domačih 1, krtov 1, podlasic belih 3, podlasic rujavih 1, polhov 1, srn 1; skupaj torej 85 lozov ali partij.

Organizacija vnovčevanja tudi te vrste blaga nosi torej čimdalje boljše uspehe. Pokazalo se je, da dobro plačajo edino le tisti kupci, ki reflektirajo na velike količine blaga. Dokler obstoja skupna prodaja, organizirana po vzorcu modernih svetovnih trgov, je mogoče našim lovcem vnovčiti blago za cene, ki mu gredo.

VIII. Ljubljanski velesojem.

Nj. Vel. kralj Aleksander je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo VIII. Ljubljanskega vzorčnega velesojma, ki se vrši od 2.—11. junija 1928 ter III. Razstave »Ljubljana v jesenik, ki se vrši od 1.—10. septembra 1928.

* * *

Mizarska široka bo na letošnjem Ljubljanskem velesojmu od 2. do 11. junija zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. V Sloveniji smo lahko ponosni na nagli razvoj domače lesne industrije in obrti, zlasti pa našega pohištvenega mizarstva. To vejo slovenske obrtne in industrijske produkcije, upoštevajo vse pokrajine naše države, treba pa je, da se ta glas o naši zmožnosti še bolj utrdi in razširi tudi preko meja države. Uprava velesojma bo privabila z obsežno propagando na obisk veliko število interesentov iz cele kraljevine in sosednih držav. Zato je potrebno, da sodelujejo kot razstavljalci prav vsi naši mizarski obrati, da bo razstava nudila celotno sliko in tako dosegla svoj namen v korist vsakega poedinca. Naj se naši mojstri zavedajo pomena te velikopotezne akcije v procvit njihove stroke in se, v kolikor to še niso storili, čimprej odzovejo povabilu na udeležbo.

Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesojma. Tako bo udeležencem te razstave dana možnost, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, nudeč jih v nakup, kar jim je sedaj vsled pomankanja izložbenih oken povečini nemogoče. Uprava velesojma bo na primeren način skrbela za stalen obisk interesentov ter trvdkam na ta način pri našala nove zaposlitve in jim širila krog odjemalcev. Mizarski obrati naj se torej v njih lastnem interesu čimprej prijavijo uradu velesojma v Ljubljani.

KOLEKTIVEN IZLET V PARIZ.

Od 12. do 28. maja se vrši v Parizu velesojem, kojega uprava se je obrnila na Zvezo za tujski promet v Sloveniji z povabilom, da skuša organizirati poset naših gospodarskih krogov. Posetniki te razstave bi uživali razne ugodnosti, predvsem pa popuste na železnicah (25% na naših, 30% na italijanskih progah). — Na ekskurzijo se opozarjajo zlasti gospodarski krogi. Obvezne prijave sprejema Zveza za tujski promet, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“
domači in dober izdelek!

Iz naših organizacij.

Uradni dan »Sreskega gremija trgovcev v Celju« za člane v gornjegrajskem srezu se vrši v ponedeljek dne 26. marca t. l. in sicer od 9. do 12. ure predpoldne v Gornjem gradu v gostilni pri Veršniku in od 2. do 4. ure popoldne v Mozirju v gostilni pri »Pošti«. V slučaju slabega vremena se vrši uradovanje v Gornjem gradu od 11. do 12:30 predpoldne. — Načelstvo.

Trgovina.

Konkurz je razglašen o imovini Ivana Cirila Kotarja, lastnika drogerije v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19. (Prvi zbor upnikov 3. aprila, oglasitveni rok do 30. aprila, ugotovitveni narok 19. maja.)

RAZNO.

Anglija in Indija. Anglija je imenovala posebno komisijo, ki naj študira gospodarski položaj v Indiji in naj predlaga reforme. Sklep angleškega parlamenta glede komisije je bil soglasen: vzrok soglasnosti so pritožbe angleških tovarnarjev o slabi kupčiji z Indijo, ki so se v zadnjih letih zmeraj bolj množile. Na ugodnem razvoju indijske kupčije so vsi enako interesirani, podjetniki in delavci. — Če gledamo statistiko indijske zunanje trgovine s tega vidika, moramo ugotoviti presenetljivo dejstvo, da se trgovina Anglije z Indijo v povojnih letih ni zmanjšala, pač pa da se je zmanjšal delež angleškega izvoza pri

skupnem industrijskem uvozu. To se pravi, da se je tekmovanje industrij, ki se borijo za industrijski trg, po vojski povečalo. Pritožbe angleških industrijcev o slabi kupčiji z Indijo so torej v toliko upravičene, da je povečano tekmovanje znižalo angleško kvoto. — Vzoredno z uvozom se je tudi indijski izvoz v zadnjih letih ugodno razvijal. Zlasti lepe dobičke je imela Indija z izvozom živil in surovine. Velikega pomena je indijski eksport riža, ki gre v 40 različnih dežel in ki znaša na leto ca 2½ milijona ton. Tudi izvoz surovega bombaža in džute se dviga. Razmeroma velik je tudi pomen Indije kot eksporterke surovega železa. Lani je prodala Indija 400.000 ton surovega železa; 177.180 ton so kupile U. S. A., 158.713 ton pa Japonska. Magnezijeve rude eksport je dosegel 600 tisoč ton; šel je v prvi vrsti v Anglijo (180.000 ton), Belgijo (175.344) in Francijo (150.585). — Finančni položaj indijske države je sijajen. Državno gospodarstvo je izkazalo v zadnjih letih take previške, da je mogla država nakupiti tri velike železniške proge, ne da bi se bila z nakupom zadolžila.

Drobne vesti. Sredi marca je bilo v Avstriji 211 brezposelnih, za 13.000 manj kot na koncu februarja. — **Obtok bankovcev** v Avstriji znaša 855 milijonov šilingov, kovinsko kritje 45,8%. — Za odplačilo **posojila Zveze narodov** v Avstriji so dali lani 59.760.000 šilingov; v ta namen zastavljeni dohodki so pa nesli 567 milijonov 510.000 šilingov. — **Česka Unions banka** je imela lani 33.755.000 Kč čistega dobička in bo kot leto prej izplačala dividendo 20 Kč ali 10%. Nad 11 milijonov Kč so dali v rezerve. — **Bilanca Banke za trgovino in obrt v Pragi** pa izkazuje 25.694.000 Kč čistega dobička in bo kot lani izplačala dividendo 40 Kč ali 10%. — Od 26. do 31. t. m. se bo vršila na Dunaju mednarodna konferenca **blagovnega železniškega prometa**. Zastopana bo tudi Jugoslavija. — **Bolgarsko posojilo** bo emitirano ali v začetku maja ali pa v jeseni. Na emisiji bodo udeleženi tudi Banque de Paris et de Pays Bas ter Banque Ottomane. Če se bo emisija izvršila v jeseni, bo dobila Bolgarija najbrž predjem pol milijona funtov. — **Holandci** bodo ustanovili novo družbo za proizvodnjo umetne svile. Hočejo se znebiti nemških in italijanskih izdelkov. — **Najgloblja navrtana jama v Evropi** je v Šleziji v Parnšovicah; gre do globine 2240 m, med katerimi je 117 metrov premoga. A izkoriščanje premogovih skladov v tej globini se ne spleča in bodo ostali nedotaknjeni. — V preteklem letu sta bili ustanovljeni v Londonu **dve novi banki**; prva se imenuje Dawney, Day and Co., druga pa Britansko-francoski diskontni bančni koncern. — V nemški čokoladni industriji se pripravljajo nov koncern, ki ga bo vodila nemško-češka tvrdka Schicht v Ustih na Labi. — **Ogrsko-italijanska banka** v Budapešti je imela 1.711.000 pengö čistega dobička in bo razdelila dividendo po 5 pengö (lani 4 pengö).

TRŽNA POROČILA.

Bombaš. Cene bombaža so se v zadnjem času krepko utrdile. Deloma je to posledica porabe v ameriških bombaževih tovarnah v mesecu februarju, v prvi vrsti pa posledica poročila zveze mednarodnih bombažarjev, ki slika bodoči položaj bombaževega trga v zelo rožnati luči. V polletju, ki se je končalo z 31. januarjem 1928, so porabile vse bombaževe predilnice sveta 12.900.000 bal vseh vrst bombaža napram 13.400.000 v prejšnjem polletju (ameriškega bombaža je bilo v tej množini 8.200.000 in 8.300.000 bal). Nazadovanje je nastalo zato, ker je Amerika porabila manj blaga, še bolj pa Azija. Evropa nasprotno je pa porabila več bombaža kot v katerikoli prejšnji primerjalni dobi; vsega skupaj okoli 5.500.000 bal, za ca. 100.000 več kot v prejšnjem polletju. Vse evropske države so svoj konsum pomnožile razen Rusije in Anglije; zadnja je nazadovala od 1.590.000 bal na 1.520.000 bal, Nemčija je napredovala od 776.000 na 824.000 bal, Italija od 448.000 na 455.000, Češkoslovaška od 286.000 na 294.000, Francija od 557.000 na 575.000, Švica od 56 tisoč na 58.000 itd. Iz prejšnje sezije je prevzel bombažev trg 5.100.000 bal; to bo prišlo prav, ker bo letošnji sezijaki konsum s svojimi 15 do 15,5 milijoni bal

daleko nadkrilil letošnji pridelek, ki ga cenijo samo na 13 milijonov bal. Na ta način bo prenešenih v bodočo sezijo, ki se bo pričela s 1. avgustom, samo 2 milijona 600.000 do 3.100.000 bal nasproti 5.100.000 v zadnji seziji in 3.750.000 balam v povprečnosti zadnjih štirih let. Zato je skoraj splošno razširjeno mnenje, da mora dati novi ameriški pridelek najmanj 15 milijonov bal, da ne bo prišlo do neobičajnih sprememb v cenah. Nazadovanje azijskega konsuma si moremo razlagati z večjo porabo rastoče domače produkcije, ki v svetovnih produkcijskih številkah ne pride do izraza.

Tržne cene v Ljubljani, dne 15. marca t. l. Govedina: v mesnicah po mestu 19 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15 do 17, III. 9 do 13, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 8, jeter 17 do 19, ledic 17 do 20, možganov 17 do 20, loja 5 do 10 Din; 1 kg telečjega mesa I. 22,50, II. 20, jeter 25 do 27,50, pljuč 19 do 20 Din; 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 23, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 7,50, parkljev 6, slanine frebušne 22, slanine ribe in sala 24, slanine mešane 25, slanine na debelo 21,50 do 23, masli 26 do 28, šunke (gnjati) 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32,50, II. 25 do 27,50, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 35 Din; 1 kg koštrunovega 15 do 14, jagnjetine 18 do 20, konjskega mesa I. 8, II. 6 Din; 1 kg krakovskih klobas 40, debrecinskih 40, hrenovk 32, safalad 32, posebnih 32, hlačenk 20, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25 do 30 Din; piščanec majhen 20 do 22, kokoš 25 do 40, petelin 25 do 35, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 25 Din; 1 kg karpa 25, linja 25, ščuke 28

do 30, klina 15, mreže 15, pečenke 10 Din; 1 liter mleka 2,50 do 3, 1 kg surovega masla 40 do 44, čajnega 40 do 55, masla 40 do 44, bohinskega sira 28 do 32, sirčka 8 do 10 Din; eno jajce 0,75 do 1 Din; 1 liter starega vina 15 do 22, novega vina 11 do 13, 1 čaša piva 3,25 do 3,50, 1 vrček piva 4,50 do 5, 1 steklenica piva 5,75 do 6 Din; 1 kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5; 1 kg luksuznih jabolk 10, jabolk I. 8, II. 6, III. 4 do 5 Din; ena oranža 1,50 do 3, limona 0,75 do 1 Din; 1 kg rožičev 8, datelnov 24 do 48, mandelinov 52 do 70, orehov 10, luščenih orehov 30 do 32, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 9 do 10 Din; 1 kg kave Portoriko 64 do 72, Santos 48 do 52, Rio 36 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 72 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 8,50, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega 16, vinskega kisa 4,50, navadnega 2,50, 1 kg morske soli 2,50, kamene 3, celega popra 62, mlečega 64, paprike III. vrste 28, sladke paprike, po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 12, II. 10, pralnega luga 3,50, čaja 80 Din; 1 kg moke št. 0 5,75 do 6, št. 2 5,50, št. 5 5,25, št. 6 4,50 do 4,75, kaše 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 2,50 do 3, koruzne moke 3,50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega zdroba 7 do 8, ajdove moke I. 8 do 9, II. 6 do 7, ržene moke 4,50 do 5 Din; 1 q pšenice 395 do 400, rži 340 do 360, ječmena 340 do 360, ovska 300 do 330, prosa 260 do 300, nove sušene koruze 300 do 305, ajde 280 do 290, fižola, ribničana 435, prepeličarja 525, graha 430 do 500, leče 700 do 900 Din; 1 q premoga 42 do 44, 1 m³ trdih drv 150, mehkih 60 do 75 Din; 1 q sladkega sena 80, polsladkega 75, kislega 60, slame 50 Din; 1 kg aiserice 16, endivije 16, berivke 40, molovila 18 do 20, radiča 16 do 20, poznega zelja 3 do 4, rdečega zelja 6 do 7, kislega zelja 4, ohrov-

ta 6 do 7, karfiol 8 do 10, kolerab podzemljic 1, špinacije 14 do 16, graha v stročju 24, čebule 5 do 6, česna 6 do 8, krompirja 1,25, korenja 2 do 4, peteršilja 4 do 5, zelenjave za juho 4 do 5 Din.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave parkelnih deščic in 10.000 kg portland-cementa; do 29. marca t. l. pa glede dobave 2500 komadov spojnih vijakov. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. aprila t. l. ponudbe glede dobave žičnikov. — Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih direkcije. Sobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. marca t. l. ponudbe glede dobave 400 kg pralnega mila in 1000 kg prašnega olja; do 31. marca t. l. pa glede dobave 3000 komadov nalučnikov. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 6. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 merilca za vročo vodo. — Dne 7. aprila t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subolici ofertalna licitacija glede oddaje zgradbe mostu.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. marca t. l. ponudbe glede dobave raznega mehkega lesa. — Mašinsko odel-

jenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave batnih teles, 1 bakrene plošče, signalnih šip, nalučnikov in vodokaznih stekel; do 28. marca t. l. pa glede dobave valjev za batne obročje in 2 bakrenih plošč. — Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih. — Direkcija državnih rudarskih preduzečev v Sarajevu sprejema do 31. marca t. l. ponudbe glede dobave sit ter glede dobave svedrov in žlic za odstranjevanje peska iz jam. — Direkcija državnega rudnika v Ugljeniku sprejema do 31. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 kub. metrov hrastovega jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika v Zabuškovi pri Celju sprejema do 3. aprila t. l. ponudbe glede dobave 140 m³ jamskega lesa. — Direkcija državne železnic v Vares-Majdan sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave 2 vagonov moke; do 12. marca t. l. glede dobave 2 vagonov moke in 4000 kg svinjske masti. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 26. marca t. l. po Intendanturi Kosovske divizijske oblasti v Prištini glede dobave živil (mast, olje, riž, fižol, zdrob in kis); Pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani pa glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

VINO CET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi
naifinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Zahtevajte ponudbo!
Tehnično in higiensko najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Brzjavci: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon šte. 2265.
ANT. KRISPER COLONIALE
Ljubljana.
Lastnika: ALOJZI LILLEG in JOS. VERLIČ.
Veletrgovina kolonijalne robe.
Velepražarna kave.
Mlini za dišave.
Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Pristni in pravi **Kavčičev** Pristni in pravi
FLORIAN
Rastlinski želodčni liker
znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo za nad 29 let. izdeluje in dobavlja
EDINOLE
Rastlinska destilacija »FLORIAN« (izdelovalca Edmund Kavčič) družba z o. z. v Ljubljani Gosposvetska cesta št. 13 (Kofizej)
Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom: Za pristnost jamči:
Edmund Kavčič
Varujte se ponaredb, ki se prodajajo namesto pristnega Kavčičevega »Floriana«!

VELETRGOVINA A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in deželne prideleke. - Raznovrstno **RUDNINSKO VODO**
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Trgovci!
SUPERIOR ADRIA OIL
je najboljšje namizno olje.
Stalno v zalogi v veletrgovinah v Ljubljani.
Zastopnik: **I. Schuster, Ljubljana**
Telefon 2649.

★ SALDA - KONTE ★
STRACE - JOURNALE
BOLSKE ZVEZKE, MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RESALNE BLOKE ITD.
na po izredno nizkih cenah
KNJIGOVEZNICA K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552
TISKARNA MERKUR
TRG.-IND. D. D.
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH TISKOVIN ZA TRGOVCE, OBRTNIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVEZNICA.
VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)
Brzjavke: Kredit Ljubljana :-:-: Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806
Peterson International Banking Code
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.